

Dosarul nr. 2ra-883/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

1 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea din 8 iulie 2019 a Judecătoria Bălți sediul central și pronunțată o încheiere prin care acțiunea a fost scoasă de pe rol

constată:

La 20 februarie 2019, Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca a depus cerere de chemare în judecată cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

În motivarea acțiunii a invocat că este cetățean al Republicii Moldova, care în anul 2016 a împlinit vârsta de etate, astfel este beneficiar lunar de dreptul la pensia pentru limita de vârstă.

A comunicat că, nefiind de acord cu modul de calculare a pensiei minime, la 18 iunie 2018, s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale în scopul dobândirii informației cu privire la perioada în care a lucrat și care a stat la baza calculării pensiei pentru limită de vârstă.

Din răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 24 iulie 2018, inclusiv extrasul din contul personal de asigurări sociale, a constatat că pensia socială pentru limita de vârstă pe numele lui a fost stabilită reieșind din perioada achitării contribuțiilor de asigurări sociale, începând cu 1 ianuarie 1999 până la 30 iunie 2016, astfel pensia fiind calificată cu stagiul incomplet.

Totodată, prin extrasul din contul personal de asigurări sociale se atestă că în perioada anilor 2008, 2009 și 2010, în care dânsul și-a exercitat dreptul la muncă în cadrul SRL „Apă Bună” nu a fost inclusă în calcul la stabilirea cuantumului pensiei pentru limita de vârstă.

A menționat că angajatorul SRL „Apă Bună” nu a prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale declarațiile persoanelor asigurate REV 5 (petru toți salariații, inclusiv și el) pentru perioada menționată.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale, în calitate de organ abilitat, la calcularea și stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, nu a luat în calcul și nu a inclus în stagiul de cotizare perioada anilor lucrați 2008, 2009, 2010, fapt care a dus la diminuarea pensiei pentru limită de vârstă.

Ca urmare, în scopul corectării lacunei admise la calcularea pensiei în cauză, prin interpelarea nr. 23/2 din 6 august 2018 a solicitat informație de la ultimul angajator privind eliberarea unui document ce confirmă exercitarea muncii de către el în cadrul SRL „Apă Bună” în perioada anilor 2008, 2009, 2010, inclusiv cuantumul reținerilor din salariu pentru achitarea contribuțiilor în fondul social.

Ca răspuns la interpelarea nr. 23/2 din 6 august 2018, SRL „Apă Bună” a remis în adresa lui hotărârea din 26 ianuarie 2015 a Curții de Apel Bălți privind lichidarea SRL „Apă Bună”, iar careva acte nu s-au păstrat.

Reieșind din prevederile art. 33 alin. (1) lit. a) din Legea privind sistemul public de pensii, a considerat că neexecutarea obligațiilor din partea fostului angajator SRL „Apă Bună” față de CNAS privind prezentarea declarațiilor persoanei asigurate REV 5 pentru toți salariații, inclusiv și pentru el, în perioada anilor 2008, 2009 și 2010, în condițiile exercitării dreptului de muncă în cadrul acestei societăți economice de către el, reprezintă circumstanțe noi ce generează dreptul la calcularea pensiei pentru limită de vârstă.

A relevat că informația din carnetul lui de muncă cu privire la angajarea în câmpul muncii în cadrul SRL „Apă Bună” în perioada 2008-2010 este insuficientă pentru înaintarea cererii de reexaminare a dreptului la pensie pentru limită de vârstă, deoarece acest element de probă nu survine în rezultatul unui lucru judecat și dovedește doar exercitarea dreptului la muncă de către el, în calitate de fost salariat și nu realizarea stagiului de cotizare pe perioada respectivă.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 7, 75, 81, 281, 282-285 CPC, art. 14 din Legea privind sistemul public de pensii, art. 20, 43, 47 din Constituția RM.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului juridic de exercitare a dreptului la muncă de către el în calitate de salariat în funcția de șofer expeditor în cadrul SRL „Apă Bună” în perioada 1 ianuarie 2008 - 31 decembrie 2010, cu recunoașterea dreptului la stagiul de cotizare.

Prin hotărârea din 8 iulie 2019 a Judecătoriei Bălți sediul central, a fost admisă cererea de chemare în judecată a lui Victor Boronciuc.

A fost constatat faptul cu valoare juridică și anume, că Victor Boronciuc a avut calitatea de salariat în funcția de șofer-expeditor în cadrul SRL „Apă-Bună” în perioada 1 ianuarie 2008 - 31 decembrie 2020, cu recunoașterea dreptului la cotizare.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că potrivit înscrisurilor din carnetul de muncă, petiționarul Victor Boronciuc a fost angajat la SRL „Apă Bună” la 2 mai 2006 în calitate de șofer-expeditor și a fost demis din propria inițiativă la 22 februarie 2013, neavând nicio întrerupere de stagiu.

La fel, prima instanță a menționat că faptul că angajatorul SRL „Apă Bună” nu a prezentat declarațiile persoanei asigurate REV 5 pentru toți angajații în termenii stabiliți de legislația în vigoare, nu-l poate priva pe angajat de dreptul de a se considera beneficiar al acestui drept.

Prin decizia din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea din 8 iulie 2019 a Judecătorei Bălți sediul central și pronunțată o încheiere prin care cererea de chemare în judecată a lui Victor Boronciuc a fost scoasă de pe rol.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că conform extrasului din contul personal a lui Victor Boronciuc perioada 2008, 2009, 2010 de activitate la SRL „Apă Bună” nu este reflectată, perioadă ce nu poate fi inclusă la calculul pensiei acestuia.

Instanța de apel a statuat că cererea petiționarului privind constatarea faptului ce are valoare juridică nu poate fi obiectul examinării în procedură specială de constatare a faptului ce are valoare juridică, deoarece constatarea faptului este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Totodată, Curtea de Apel a constatat că, potrivit probatoriului cauzei, în luna februarie 2016, Victor Boronciuc, la atingerea vârstei de pensionare, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, aceasta din urmă a emis decizia nr. 32/2018/17050 privind stabilirea pensiei minime în cuantum de 940,30 de lei lunar, iar ulterior pensia fiind indexată, valorizată și majorată, în prezent de la 1 aprilie 2019 mărimea pensiei constituie 1 545,20 de lei lunar.

Astfel, în cazul în care petiționarul nu este de acord cu decizia privind stabilirea pensiei de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți și cu pensia minimă stabilită, urmează ca în conformitate cu art. 40 alin. (1) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, să o conteste printr-o cerere prealabilă la CNAS.

La fel, conform art. 40 alin. (2) din legea menționată, în caz de dezacord cu decizia CNAS privind cererea prealabilă, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ.

La 21 martie 2020, prin intermediul poștei electronice și la 6 aprilie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca a declarat recurs împotriva deciziei din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și pasibilă casării.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale consideră că neplata în termenele stabilite a contribuțiilor de asigurări sociale de către persoana responsabilă atrage decăderea din drepturile la prestații până la achitarea contribuțiilor restante și a

majorărilor de întârziere aferente, totodată invocând art. 32 din Legea sistemului public.

A precizat recurentul că neplata contribuțiilor se datorează fostului angajator SRL „Apă Bună”, care nu există din 26 ianuarie 2015.

Prin urmare, o justiție corectă nu poate să pună pe seama lui vina fostului angajator în sensul constatat, din contra dânsul urmează a fi îndreptățit în raportul neexecutării obligațiilor față de stat de către SRL „Apă Bună”.

A relevat că nu a înaintat pretenții față de Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la recalcularea pensiei pentru limită de vârstă, însă a solicitat constatarea faptului exercitării dreptului efectiv la muncă în perioada anilor 2008-2010, în cadrul SRL „Apă Bună”, cu recunoașterea dreptului la cotizare, invocând motivele care au generat necesitatea declanșării acțiunii civile.

Prin urmare, poziția intimatului și concluzia instanței de apel cu privire la existența litigiului în contencios administrativ este neîntemeiat, pe motiv că dânsul nu are pretenții față de Casa Națională de Asigurări Sociale, deoarece organul de resort nu avea altă posibilitate de calcul a cotizațiilor decât cea efectuată în baza datelor prezentate de fostul angajator SRL „Apă Bună”.

A menționat că, deoarece SRL „Apă Bună” nu există, este limitat în dreptul de a înainta pretenții față de fostul angajator, însă o modalitate de restabilire a dreptului încălcat ar fi posibil de realizat conform strategiei juridice stabilite cu dobândirea inițială a unei hotărâri judecătorești de recunoaștere a dreptului la cotizare, care în principiu nu reprezintă temei direct de recalculare a pensiei lui pentru limită de vârstă, însă servește temei de inițiere a unui litigiu separat în procedura contenciosului administrativ.

Așadar, a considerat că instanța de apel a aplicat greșit prevederile art. 40 alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii și art. 280 alin. (3) CPC, indicând calea contenciosului administrativ, deoarece prin art. 27 CPC, legiuitorul îi garantează dreptul de a-și alege liber modalitatea și mijlocul procedural la realizare a drepturilor.

În cazul respectiv forma cerinței judiciare invocate în acțiune, ține de procedura specială și se încadrează în câmpul legal, fiind motivată necesitatea și apariția dreptului la cotizare și nicidecum modificarea dreptului la quantumul pensiei pentru limită de vârstă, care ține de soluționarea unei chestiuni separate.

În procedura specială obiectul judecării reprezintă recunoașterea dreptului la cotizare, iar în cazul contenciosului administrativ reprezintă anularea actului administrativ cu recunoașterea dreptului la pensie pentru limită de vârstă în sens modificat, fapt care reprezintă elemente juridice indispensabile, însă pot fi examinate în proceduri juridice separate, cu respectarea dreptului exclusiv al petiționarului la alegerea mijloacelor procedurale încadrate în strategia juridică de apărare sau restabilire a drepturilor pretinse pe caz.

În consecință, a obiectat că instanța de apel a comis o imixtiune în strategia de realizare a dreptului la cotizare, calificată ca încălcare a garanțiilor unui proces echitabil, acordate prin art. 6 din CEDO.

La 25 mai 2020, în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Victor Boronciuc, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 126), fiind recepționată la 27 mai 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 127).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Casa Națională de Asigurări Sociale să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 martie 2020 împotriva deciziei din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Victor Boronciuc, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu